

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної
науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра кримінального процесу

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра юстиції

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЮРИСТІВ
ГО «СТАЛЕ ПРАВОСУДДЯ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

Харків
«Право»
2025

Відповідальна редакторка *Л. М. Москвич*

Актуальні проблеми судового права : матеріали X міжнар.
А43 наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ;
Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ;
Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ;
Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг. суд., правоохорон.
органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». –
Харків : Право, 2025. – 376 с.

ISBN 978-617-8612-04-7

Збірник містить матеріали Десятої міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем судового права, у якій взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні науковці та практики. Організаторами заходу виступили кафедра кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедра юстиції ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Німецько-Українське об'єднання юристів і ГО «Стале правосуддя». В основу видання покладено доповіді, виголошені учасниками конференції, які торкаються різноманітних аспектів судового права.

УДК 349.42

Матеріали викладено в авторській редакції.
Відповідальність за їхню якість, достовірність,
відсутність текстових запозичень несуть автори.

Відеозапис конференції за посиланням:

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

ISBN 978-617-8612-04-7

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2025

та об'єктивності судочинства, однак водночас породжує численні виклики та ризики. Проблеми автентичності, допустимості та захисту цифрових доказів потребують невідкладного законодавчого регулювання та технічного вдосконалення. Реалізація цих кроків дозволить підвищити якість цивільного судочинства в Україні, зробити його більш адаптованим до сучасних цифрових реалій та забезпечити ефективний захист прав учасників цивільних процесів в умовах постійних кіберзагроз.

Список використаних джерел:

1. Цивільний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV // Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 04.04.2025)
2. Зімнік В. В. Електронні докази в цивільному процесі та їх застосування на практиці. *Актуальні питання вдосконалення діяльності Національної поліції України в сфері превенції та запобігання корупції*. 2017. С. 55–57. (дата звернення 04.04.2025).
3. Татулич, І. Ю. (2020). Електронні докази як засіб доказування в цивільному судочинстві. *Часопис Київського університету права*. 2020. С. 215–219. (дата звернення 04.04.2025).

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу, Національної академії внутрішніх справ Куцик Катерина Володимирівна

Тишківська А. Д.,
студентка II курсу магістратури
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРОКУРОРА У ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОМУ ВИМІРІ

Триваючі євроінтеграційні процеси зумовлюють необхідність адаптації національного законодавства до європейських стандартів, зокрема і у сфері правового статусу прокурора та функціонування органів системи

прокуратури. Гармонізація законодавства сприятиме підвищенню рівня правової визначеності, а також зміцненню державних інституцій і наближенню до стандартів Європейського Союзу у сфері правосуддя та прокуратури.

Правовий статус прокурора у країнах-членах Європейського Союзу здебільшого визначається місцем, яке обіймає прокуратура в системі органів державної влади конкретної держави. Це впливає на порядок, строк та визначення суб'єкта призначення прокурорів на різних рівнях. Одним із ключових аспектів є забезпечення незалежності прокурорів, що є важливим елементом правової держави та засад верховенства права, про що часто йдеться у нормативно-правових актах Ради Європи та Європейського Союзу.

У експертному середовищі зазначається про необхідність формування нової сучасної прокуратури з новими підходами у роботі та з кадрами, що будуть рушійною силою реформ усієї системи прокуратури України. Зокрема, ще у березні 2015 року керівництво Генеральної прокуратури України оприлюднило стратегію реформування органів, розроблену на основі європейського та американського досвіду, оскільки Україна рухається в напрямку до європейської спільноти. Висловлювалася думка стосовно того, що саме зміна органів прокуратури повинна бути наріжним каменем нової сучасної держави із європейськими цінностями [1, с.151–152].

Пріоритетними напрямками реформування прокуратури було визначено такі: звільнення прокуратури від зайвих функцій, оптимізація існуючих систем та процедур, запровадження сучасних систем автоматизації та організаційної структури, що ґрунтуватиметься на професійних кадрах [1, с.151–152].

У науковій юридичній літературі зазначається про те, що у процесі наближення української прокуратури до європейських стандартів виникає необхідність підвищення ефективності та результативності діяльності прокурорів. Окрім цього, є необхідність створення висококваліфікованого кадрового складу та належної організації його роботи, заснованих на сучасних правових засадах і процедурах, із запозиченням досвіду кращих європейських практик менеджменту в органах прокуратури. Успіх реалізації реформи напряму залежить від наповнення ефективної системи управління її організаційним розвитком, тобто низкою заходів щодо організації та управління, спрямованих на масштабні перетворення у системі органів прокуратури, що супроводжуються запро-

вадженням нових і удосконалюванням вже існуючих процесів організаційного управління та прийняття рішень стратегічного характеру (наприклад стосовно функцій, компетенції, структури тощо) [2, с.30–33].

Варто зауважити, що в світі не існує загальновизнаної уніфікованої моделі місця чи ролі прокуратури в системі органів державної влади. У науковій літературі, в залежності від місця прокуратури у системі державних органів, розрізняють такі моделі функціонування цієї інституції:

- 1) держави, де прокуратура перебуває у складі міністерства юстиції;
- 2) держави, де прокуратура входить до складу суддівського корпусу (магістратури) та перебуває при судах;
- 3) держави, де прокуратура виділена в окрему систему та підзвітна парламенту;
- 4) держави, де прокуратура як самостійний орган держави взагалі відсутня [3, с.18–19].

Зауважимо, що прокуратуру України цілком справедливо треба відносити до моделі прокуратури, що має окреме місце в системі правосуддя та є характерною для таких держав як Австрія, Нідерланди, Німеччина, Румунія, Франція. Наразі прокуратура в Україні є відокремленою від органів правосуддя та незалежною при виконанні своїх повноважень. Водночас у науковій юридичній літературі часто аналізуються тенденції щодо наближення статусу прокурора до статусу судді [4]. Саме ця модель (функціонування прокуратури як органу судової влади) часто наводиться в науковій літературі як зразкова. Однак необхідно зауважити, що в цьому випадку не враховується небезпека «механічного» запозичення нетипового національній прокуратурі правового статусу.

Зокрема на думку Хорсуненка О. В., враховуючи важливий досвід інших держав і рекомендації організацій, учасницею яких є Українська держава, не можна не брати до уваги особливості національної моделі функціонування системи прокуратури, які зумовлені історією її становлення, закріплені Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами, які характеризують прокуратуру як ключовий елемент правової системи, що має специфічний, властивий тільки їй правовий статус, що не дає можливості віднести її ані до законодавчої, ані до виконавчої гілок влади. Тобто, відмінність прокуратури від законодавчої і виконавчої гілок влади – безумовна, тому що законодавча влада приймає загальнообов'язкові правила поведінки, таким чином виконуючи правотворчу функцію, виконавча влада реалізує вимоги законів на практиці

та використовує норми законів задля врегулювання правовідносин [1, с.161].

Варто погодитися з тим, що на шляху реформування іноді, у гонитві за «ідеальним», є небезпека втратити важливі особливості національної системи права та правосуддя, які, в першу чергу, повинні бути враховані при нормотворчості та ухваленні нових законодавчих актів. Не можна покладатися виключно на механізми, які працюють в інших державах, оскільки, враховуючи низку відмінностей, у національній правовій системі все може працювати інакше.

Окрім цього, у законах держав Європейського Союзу чітко передбачені правові норми, які стосуються недоторканності прокурорських працівників. При цьому мова йде про дієвий багатовіковий механізм забезпечення державою гарантій недоторканності прокурорів. Наприклад, в країнах, де прокуратура є частиною судової влади, прокурори мають недоторканність нарівні із суддями, а також «однаковий», порівняний правовий статус. Таким чином законодавство держав Європейського Союзу звертає значну увагу на захист прокурорів, тому що лише формальне нормативне закріплення діяльності прокуратури без наявності відповідних механізмів гарантування державою незалежності і недоторканності прокурорів може дуже негативно впливати на їхній правовий статус [5, с.82–83].

Таким чином, євроінтеграційні процеси впливають на реформування конституційно-правового статусу та функцій прокуратури в Україні відповідно до взятих Україною зобов'язань. Відбувається процес урегулювання відповідності вітчизняної моделі прокуратури міжнародним та європейським стандартам, що супроводжується численними змінами законодавства, які впливають на правовий статус прокурора загалом. При цьому, варто не забувати, що в Україні прокуратура має важливе місце у системі державних інституцій і не належить до жодної із гілок влади, що вже стало одним із визначальних складників національної моделі цієї інституції.

Список використаних джерел:

1. Хорсуненко О. В. Прокуратура України та країн-членів Європейського Союзу: порівняльне дослідження: дис. ... канд.юрид. наук. Одеса. 2019. 221 с.
2. Козьяков І. М. Методологічні аспекти організації прокурорської діяльності на сучасному етапі. *Вісник прокуратури*. 2015. Вип. 7. С. 23–33.

3. Налуцишин В. Правовий статус та функції прокуратури: європейський досвід. *Університетські наукові записки*. 2021. № 6 (84). С. 17–27.

4. Стефанчук М. М. Зближення гарантій незалежності прокурорів та суддів в Україні: у пошуках передумов та тенденцій. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2022. № 2. С. 74–80.

5. Безкровний Є. А. Правовий статус прокурора. *Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал*. 2019. № 2. С. 78–85.

Науковий керівник: професорка кафедри юстиції ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, докторка юридичних наук, професорка Марина Стефанчук

Topchy Rymma

*Yaroslav Mudryi National Law University
Criminal Procedure Department,
postgraduate student, group 19-23z-10
ORCID 0009-0004-5975-1818*

DIGITAL JUSTICE IN THE UAE: THE INFLUENCE OF TECHNOLOGICAL ADVANCEMENTS ON JUDICIAL OPERATIONS

The United Arab Emirates (UAE) has become a regional leader in the adoption of digital technologies within its legal and judicial systems. The UAE government's digital transformation has profoundly influenced various sectors, with the justice system being one of the most notably affected. This transformation is reflected in the state's commitment to developing the essential legislative and technological foundations to support digital innovation within the judiciary such as the UAE Vision 2031 [1] and the Strategic plan for justice-2026 [2].

The digitalization of court procedures has been notably accelerated by the challenges presented during the COVID-19 pandemic, which necessitated the rapid deployment of virtual courtrooms. In response, the UAE Ministry of Justice and emirate-level judicial departments implemented secure platforms to facilitate online hearings, digital submission of evidence, and remote

Сюйва Я. С.

ЕЛЕКТРОННЕ ПРАВОСУДДЯ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ
ПРОЗОРОСТІ ТА ВІДКРИТОСТІ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ 298

Тимчишин П. А.

ЦИФРОВІ ДОКАЗИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: ПРОБЛЕМИ
ДОСТОВІРНОСТІ ТА ДОПУСТИМОСТІ В УМОВАХ ЗАГРОЗ..... 301

Тишківська А. Д.

РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ ПРАВОВОГО СТАТУСУ
ПРОКУРОРА У ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОМУ ВИМІРІ 304

Torchyі Rytma

DIGITAL JUSTICE IN THE UAE: THE INFLUENCE
OF TECHNOLOGICAL ADVANCEMENTS ON JUDICIAL
OPERATIONS 308

Хащина Х. О.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 314

Хізанов О. Д.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВУ КОМПЕНСАЦІЮ
У СПРАВАХ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВТРАТОЮ ЖИТЛА
АБО ІНШОГО МАЙНА ЧЕРЕЗ ЗБРОЙНУ АГРЕСІЮ:
ПРАКТИКА ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПРОГАЛИНИ 316

Цимбаліст А. Д.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ
ВІЙНИ: РОЛЬ ЕЛЕКТРОННИХ СУДОВИХ СЕРВІСІВ..... 320

Челак А. П.

КАДРОВИЙ ДЕФІЦИТ В СУДАХ УКРАЇНИ ЯК НАСЛІДОК
ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ
ПОДОЛАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 324

Чепой М. І.

СУДОВИЙ ПРЕЦЕДЕНТ ЯК ДЖЕРЕЛО ПРАВА В УКРАЇНІ..... 328

Чорний М. М.

ДО ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ СУДДІВ ТА ПРОКУРОРІВ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ..... 331

Швалюк Д. Ю.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ У ЗАБЕЗПЕЧЕНІ
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА, ЯК НАПРЯМ ФУНКЦІОНУВАННЯ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ..... 334